

Concept al Centrului de Informare și Documentare Juridică al Institutului Național al Justiției

Analiza situației/Problema

Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției în anii 2011-2016 prevede reformarea și eficientizarea activității Institutului Național al Justiției, inclusiv prin crearea unui centru de informații juridice accesibil pentru judecători, procurori și reprezentanții altor profesii juridice (acțiunea nr.4 a domeniului specific de intervenție nr.1.3.1).

Realizarea obiectivului de integrare europeană a Republicii Moldova implică noi provocări pentru domeniul justiției, în special cele ce țin de diseminarea cunoștințelor despre dreptul Uniunii Europene, inclusiv aplicarea acestuia, cooperarea instanțelor judecătorești cu Curtea de Justiție a Uniunii Europene și dezvoltarea raporturilor de cooperare internațională în materie civilă și penală.

Reformarea sectorului justiției care generează modificări masive a cadrului normativ, armonizarea acestuia la aquis-ul comunitar, crearea unei rețele de judecători, specializați în dreptul Uniunii Europene, sporirea importanței studierii și aplicării Convenției Europene a Drepturilor Omului și a jurisprudenței CtEDO în practica judecătorească, necesitatea uniformizării aplicării cadrului normativ și asigurarea standardelor în domeniu generează necesitatea unei abordări complexe a problemei referitoare la profesionalizarea inițială și continuă a actorilor implicați în înfăptuirea actului de justiție. În această situație accesul rapid la informația necesară și utilă profesioniștilor poate deveni un aspect esențial în calea asigurării unei justiții echitabile.

În acest sens sunt relevante [Avizul nr.9 \(2006\) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni \(CCJE\) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind rolul judecătorilor naționali în asigurarea aplicării efective a dreptului internațional și european](#) și [Avizul nr.4\(2003\) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni \(CCJE\) în atenția Comitetului de Miniștri privind formarea inițială și continuă specifice judecătorilor la nivel național și european.](#)

La momentul actual instruirea inițială (18 luni), instruirea continuă (minim 40 ore pe an) și biblioteca INJ sunt opțiunile prin care Institutul poate oferi informația utilă și necesară în vederea realizării eficiente a sarcinilor de serviciu de către principalii beneficiari ai Institutului.

În acest sens accesul la informația necesară realizării sarcinilor de serviciu este o cerință enunțată în:

Pct.1.5 în Expunerea de Motivare a Cărții Europene a Statutului Judecătorului,

Cap.II, pct.e) al Ghidului European al Eticii și Conduitei Procurorilor.

Totodată, volumul sporit de lucru, graficul de serviciu, necesitatea respectării termenelor rezonabile de examinare și judecare a cauzei, procedura de delegare a beneficiarilor Institutului, poate reduce posibilitățile reale ale profesioniștilor de a beneficia de resursele necesare a bibliotecii Institutului sau de a participa la cursurile de instruire organizate potrivit necesităților și doleanțelor sale. Această situație poate genera consecințe negative asupra calității actului de justiție.

Experiența relevantă în domeniu la nivel național, dar și european relevă utilitatea practică, dar și strategică ale centrelor de informații. În acest sens putem aduce exemplul [Centrului de Instruire și Informații al Institutului Național al Justiției din Bulgaria](#), [Școlii Naționale Franceze a Magistraturii](#) și [Centrului Spaniol de Documentare Juridică, Centrului de Informare și Documentare în Drept European de la Îngă Înalta Curte de Casație și Justiție din România](#).

Din aceste considerente, subiectul privind facilitarea accesului la informații a actorilor implicați în desfășurarea actului de justiție și profesiilor conexe urmează a fi supus unei tratări sistemice și complexe prin prisma potențialelor utilități și servicii ce ar putea oferi un centru de informare modern.

În vederea eficientizării activității INJ se impune oportunitatea creării unui centru de informare juridică care ar permite:

- ✓ Racordarea provocărilor sistemului de instruire a specialiștilor din sectorul justiției la implementarea obligațiilor privind integrarea europeană;
- ✓ Creșterea calității și eficienței instruirii inițiale și continue, precum și la distanță a specialiștilor din sectorul justiției;
- ✓ Crearea unui sistem de promovare a informațiilor și cunoștințelor necesare în materia dreptului Uniunii Europene;

- ✓ Elaborarea unui sistem privind studierea unei limbi de circulație internațională în vederea consultării actelor normative, dezvoltării cooperării judiciare internaționale, inclusiv a schimbului de experiență. Organizarea unor cursuri de studierea limbilor străine la nivel specializat;
- ✓ Facilitarea și diseminarea cunoștințelor privind bazele de date ale instituțiilor Uniunii Europene în diferite domenii, în special a celor ce țin de domeniul dreptului;
- ✓ Aprofundarea și diseminarea cunoștințelor privind jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene;
- ✓ Facilitarea accesului la informație necesară și utilă profesioniștilor din sectorul justiției;
- ✓ Contribuirea la uniformizarea practicii judecătorești;
- ✓ Crearea unui cadru de comunicare, schimb de informații, exemple de bune practici în sectorul justiției;
- ✓ Intervenția informațional-formativă operativă ajustată aspectelor aplicativ-teoretice relevante din sector.

Scopul Centrului de Informare și Documentare Juridică

Scopul general de funcționare a Centrului constă în asigurarea accesului candidaților la funcția de judecător și procuror și a profesioniștilor din sectorul justiției la informație juridică prin intermediul unui complex modern de servicii prestate prin intermediul acestuia.

Prin profesioniști din sectorul justiției înțelegem –

- ✓ Judecători (inclusiv audienți) 504 judecători + 30 audienți
- ✓ Procurori (inclusiv procurori) 750 + 50 audienți
- ✓ Șefi de secretariat – 50
- ✓ Asistenți judiciari ~ 600
- ✓ Grefieri ~ 600
- ✓ Consultanții procurorilor – 45
- ✓ Consilieri de probațiune ~200
- ✓ Avocați ~2000
- ✓ Notari ~300
- ✓ Mediatori – 343
- ✓ Executori judecătorești – 174

Total în jur de 5000 profesioniști.

Prin complex modern de servicii înțelegem următoarele servicii prestate la etapa inițială de funcționare a Centrului, care vor fi ulterior dezvoltate:

- Catalogul electronic al titlurilor conținute în biblioteca INJ;
- Biblioteca electronică cu titluri disponibile în format electronic;
- Site al Centrului de Informare în Justiție;
- Acces la publicațiile și cercetările INJ în format electronic;
- Acces la bazele de date ale instituțiilor Uniunii Europene, inclusiv a Curții de Justiție a UE, alte informații din domeniul dreptului UE;
- Acces la bazele de date privind carul normativ național/internațional, practica CtEDO, alte resurse informaționale;
- Sediul în cadrul INJ dotat cu echipament modern pentru diverse evenimente: conferințe, videoconferințe, ședințe, seminare tematice, mese rotunde, workshop-uri, networking-uri, discuții, prezentări, lansări de carte, etc.;
- Instruire la distanță;
- Buletinul Centrului de Informare în Justiție.

Obiective primare:

1. Crearea infrastructurii Centrului până la finele anului 2015;
2. Crearea infrastructurii informaționale în anii 2014-2016;
3. Implementarea unei campanii de informare și promovare a Centrului de Informare în Justiție pe tot parcursul anilor destinat beneficiarilor acestuia – profesioniștilor din sectorul justiției.

Puncte de reper pentru realizarea scopului:

1. ***Racordarea instruirii specialiștilor din sectorul justiției la normele și valorile spațiului juridic european.*** Luând în considerație necesitatea reformei sectorului justiției în condițiile aplicării Acordului de asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană și având în vedere că specializarea judecătorilor și procurorilor în domeniul dreptului Uniunii Europene este la nivel minim, este necesar de cercetat și de implementat experiența institutelor de magistratură din statele membre ale UE privind organizarea instruirii în aceste domenii de activitate.
2. ***Crearea unei structuri privind informarea și documentarea în Dreptul European.*** Aceasta ar facilita studierea Dreptului Uniunii Europene, a jurisprudenței și procedurilor Curții de Justiție a Uniunii Europene, inclusiv ar

ajuta judecătorii, procurorii și alte categorii de profesioniști de a se încadra în procesul de uniformizare a spațiului juridic autohton cu cel european.

3. ***Formarea la distanță în cadrul INJ.*** În domeniul organizării și desfășurării cursurilor de formare la distanță, Centrul se va concentra pe dezvoltarea programelor de formare durabilă a judecătorilor, procurorilor și altor beneficiari ai INJ, precum și formarea unei comunități virtuale între diferite categorii de beneficiari. În anii 2013-2014 INJ a creat propria platformă virtuală, care va cuprinde diverse cursuri de formare la distanță, forumuri virtuale de interes pentru judecători, procurori și alți beneficiari ai INJ. Metodologia formării la distanță combină avantaje incontestabile precum: compatibilitatea cu îndatoririle de serviciu ale participanților, economie de resurse, descentralizare, oportunitatea de a studia detaliat și profund conținuturile, etc. Aceste caracteristici influențează introducerea și dezvoltarea formării la distanță ca o sarcină prioritară pentru multe instituții europene specializate în formarea profesioniștilor din sectorul justiției.
4. ***Catalogul electronic (soft specializat).*** Acesta va conține o bază de date cu toate titlurile de cărți și alte lucrări conținute în biblioteca INJ. Este de menționat că un aspect prioritar ar fi crearea unui motor de căutare cu filtre (titlu, autor, editura, țara, CZU; tematica, subtematică etc.) și interfață prietenoasă utilizatorilor. Acest catalog electronic urmează să fie disponibil public, pe eventualul site/pagină web a centrului dar și pe site-ul INJ, ca link de trimitere pe alte site-uri și pagini web strategic importante (accesate de către potențialii beneficiari ai centrului - judecători, procurori, avocați și alți profesioniști din domeniul dreptului). Pentru catalogarea electronica este necesar un soft - specializat (spre exemplu [TINLIB](#) utilizat de către [Centrul de Informare și Documentare în Drept European, România](#)). Mai mult ca atât, în acest sens este rațională conlucrarea cu Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Publică de Drept și, eventual, alte instituții care dispun de biblioteci cu literatură în domeniul dreptului (USM, ULIM etc.) cu scopul de a crea o platformă de interoperabilitate și, eventual, facilitarea căutării de către utilizatori a literaturii necesare prin accesarea unui modul de căutarea comun pentru toate sursele de deținere a titlurilor de carte căutate.
5. ***Echipment pentru videoconferințe/videoînregistrare.*** Dat fiind faptul că tehnologiile informaționale permit operativitatea diseminării informației, schimbul rapid de informații, iar disponibilizarea audienților pentru cursurile de formare la INJ necesită semnificative resurse organizatorice, materiale,

umane și financiare, pot fi utilizate videoconferințele. Mai mult ca atât, în cazul în care apare necesitatea obiectivă a comunicării/explicării/dezbaterii unor subiecte specifice ce necesită o abordare operativă (modificările legislative, hotărârile CtEDO etc.) ar fi binevenite emisiunile video, create special pentru dezbaterile unor subiecte cu invitați/formatori pentru anumite grupe de utilizatori. Aceste facilități ar reduce considerabil costurile instruirilor necesare, dar neplanificate și imposibil de organizat în timp restrâns dar și în cazul vizitelor unor experți din străinătate etc. Alt aspect ar fi economisirea timpului audiențelor care vor accesa emisiunea video la discreția sa, de pe calculatorul său personal. Acest exemplu este preluat din SUA unde, în unele centre de instruire există chiar propriul canal de televiziune, care difuzează emisiunile de propria producere accesibile solicitanților abonați.

6. **Centru de multiplicare.** Este necesar a asigura posibilitatea elaborării și producerii unor materiale informative, buletine electronice care ar fi conținut informații utile pentru beneficiarii centrului. În acest sens, este necesar un aparat de xerocopiere și o imprimantă color.
7. **Site/pagină web pentru centru.** Această resursă informațională va permite o vizualizare a centrului pe internet, accesarea facilă a resurselor și serviciilor, facilitarea unui feed-back cu utilizatorii. Ar fi util un parteneriat cu administrația site-urilor accesate de potențialii utilizatori (judecători, procurori și alți profesioniști) spre plasarea unui link de trimitere la site-ul centrului. Totodată, ar fi binevenită utilizarea rețelelor de socializare pentru a facilita accesul la potențialii beneficiari ai serviciilor centrului (Facebook, LinkedIn etc.).
8. **Proiector.** Dat fiind faptul că centrul va oferi servicii de organizare a diferitor evenimente cum ar fi conferințele, seminarele, mesele rotunde, lecții deschise și alte evenimente, ar fi binevenit de a dota centrul cu un proiector ce ar permite demonstrarea prezentărilor Power-Point, secvențelor video și altor materiale.
9. **Tablă inteligentă.** Această utilitate modernă permite vizualizarea imaginilor direct, accesând suprafața acesteia, dar are și alte facilități (în dependență de producător și model) apreciabile, ce facilitează considerabil procesul instructiv. Dispunerea de acest echipament ar fi apreciabilă și utilă prin oferirea unui cadru interactiv de acțiune, discuții cu accesarea resurselor

informaționale. Spre exemplu pentru descrierea funcționalităților Sistemului Informațional Judecătoresc, dar și a altor subiecte ce necesită intervenție la calculator.

10. Notebook-uri, imprimante. Reieșind din necesitatea obiectivă, urmează a stabili numărul de calculatoare necesare pentru buna funcționare a centrului și oferirea serviciilor de informare și documentare, reieșind din numărul mediu de utilizatori per zi. În acest sens, specificăm că, raționalizarea utilizării resurselor ar genera oportunitatea dispunerii de o imprimantă la 5-7 calculatoare sau chiar mai mult. Totodată, conștientizând și apreciind eforturile de reducere a consumului de hârtie și a păstrării mediului ambiant, centrul ar trebui să promoveze o abordare modernă și îndruma beneficiarii să utilizeze eficient resursele informaționale (flash stick, e-mail, site-uri etc.).

11. Publicațiile INJ. În anul 2008 INJ a inițiat o serie de suporturi de curs, ulterior fiind editat Ghidul grefierului, Dreptul Uniunii Europene, mai recent Manualul formatorului și Îndrumarul „Justiția juvenilă”. Această serie are drept scop prezentarea studiilor juridice importante cu privire la probleme reale de jurisdicție și cu privire la metodologia activ-participativă de predare a adulților. Materialele cele mai interesante și care practic sunt orientate la obiective de instruire ale cursurilor și seminarelor desfășurate la INJ ar putea fi publicate de către INJ în continuarea celor editate deja.

12. Scanner de cărți automat. Gestionarea eficientă a resurselor informaționale ar presupune crearea și dezvoltarea unei biblioteci electronice care, pe lângă catalogul electronic, ar dispune de titluri de cărți scanate, disponibile pentru utilizatorii centrului. Totodată, ar fi necesară crearea unui algoritm de selectare și scanare a titlurilor de carte reieșind din necesitatea și utilitatea acestora pentru utilizatori. Aici ar fi binevenite sugestiile directe ale grupului țintă, formatorilor etc. spre crearea unei liste de titluri și a unei ordini prioritare de scanare/digitalizare a lucrărilor. În dependență de parametrii scannerului profesional, va fi creat un plan de activitate privind scanarea fondului de carte în ordinea prioritară. În acest sens nu poate fi exclusă și posibilitatea transmiterii de către autori a cărților în format electronic spre plasarea acestora în biblioteca virtuală. Accesul la această resursă urmează a fi acordat utilizatorilor cu respectarea măsurilor de securitate, asigurarea respectării drepturilor de autor.

13. **Acces la baze de date cu resurse informaționale** (cadru normativ, jurisprudența altor state) ar fi necesar și util. Spre exemplu, pot fi aduse baza HeinOnline, EBSCO, Monitorul de Chișinău, JURIST, Practica judiciară, SINTACT disponibile în Biblioteca Publică de Drept (informație anexată).
14. **CD-uri cu diverse materiale** – enciclopedii juridice, dicționare etc. Fiind achiziționate aceste CD-uri vor putea fi accesate în cadrul centrului cu respectarea condițiilor de utilizare, dreptului de autor.
15. **Resurse informaționale ale altor instituții, state în domeniul dreptului utile grupului țintă.** Astfel, centrul urmează să reunească diverse activități și informații, inclusiv din alte state. Aceste informații se vor referi la instruiți specializate, conferințe și alte evenimente profesionale la nivel național, regional, european și mondial, baze de date, cadrul normativ, jurisprudență etc.
16. **Buletinul centrului.** Acest buletin va conține informație relevantă după mai multe categorii: noutăți juridice; instruiți; titluri de carte (lansate în perioada de referință); noutăți referitoare la colaborarea internațională; înaintarea reformei sectorului justiției; exemple de bune practici etc. Buletinul urmează să conțină trimiteri la sursele de informații și, eventual, la resursele de care dispune centrul. Acțiunea propusă va consolida legăturile între centru și beneficiarii centrului, dar și va disemina informația despre acesta și serviciile oferite.
17. **Rețea profesională electronică.** Aceasta ar facilita comunicarea între centru și beneficiarii-utilizatori și între beneficiarii-utilizatori. În acest sens este necesar a obține adresele electronice oficiale ale potențialilor beneficiari ai centrului. O deficiență în acest sens ar fi lipsa unor astfel de adrese electronice oficiale (cum ar fi în cazul judecătorilor și colaboratorilor judecătoriilor; la moment este disponibilă doar adresa electronică a instanței care nu este suficientă pentru a asigura o comunicare satisfăcătoare cu fiecare beneficiar/colaborator sau judecător în parte). În acest sens specificăm că în lipsa adreselor electronice ale potențialelor beneficiari, situația poate avea consecințe negative în contextul creării modulului de instruire la distanță, dar și înscrierii electronice la cursurile de formare din cadrul INJ.
18. **Materialele elaborate de audienții la cursurile de formare inițială și continuă digitalizate și arhivate** (posibil cu acces public) vor fi utile

colegilor-utilizatori și vor promova un mod transparent de activitate instructiv-didactică, abordarea responsabilă și profesională a materialului și prin aceasta, va consolida imaginea INJ ca instituție prestigioasă de formare. Totodată, digitalizarea materialelor vizitelor de studii și instruirilor peste hotare (posibil cu acces restrâns), de asemenea, va fi utilă promovării transparenței și diseminării informațiilor.

19. *Serviciul online de asistență* va permite utilizarea eficientă a fondului de carte și altor resurse de informații, dar și facilitarea găsirii informațiilor de către utilizatori.

Metode de evaluare a îndeplinirii obiectivelor Concepției

Prezenta Concepție se completează cu:

- Planul de acțiuni pentru crearea Centrului, care stipulează detaliat acțiunile, măsurile, termenii de realizare, responsabilii, indicatorii de performanță;
- Planul de acțiuni pentru promovarea Centrului, care stipulează detaliat acțiunile, măsurile, termenii de realizare, responsabilii, indicatorii de performanță;
- Planul financiar.